नैकस्येतिपक्षपातशून्यः नद्वयोरित्युभयवेतनत्वेनकपटकारी यःअप्रार्थितोपिधर्मपक्षपातीभवति तस्यउदासीनत्वेतुयोधर्मस्थःसतंआश्रयेदित्यर्थः ॥ ४ ॥ अर्थोधर्मापेतत्वात्स्वयमपिसोर्थस्त्याज्यइत्याशं क्याह धर्मेति केवलेनधर्मेणजिगीषवोनसित्यंतीत्यर्थः ॥ ५ ॥ मध्यमौभजमानसहजौ अपरौसहार्थकृत्रिमौ आद्यःफलप्राप्तिकालेबलवांश्चेत्सर्वमपजिहीर्षतीतिशंक्यएव कृत्रिमोविशेषधनलाभात्पर कीयोभविष्यतीतिसोपिशंक्यएव सर्वेपंचापिप्रत्यक्षंकार्यमुद्दिश्यमंत्रितमपिदुष्टामात्यनिपहादिकंकार्यंपंचानामपिसमक्षंनकुर्यादित्यर्थः ॥६॥ नहीति कुमित्रंसर्वथाहंतव्यमेवेत्यर्थः ॥ ७ ॥ यस्मात्नृणांच लचित्तत्वाद्विपर्यासोमित्रादीनांदृश्यतेतस्मान्नकचिदपिविश्वासमकृत्वाकोशदुर्गादिसंख्यारक्षणंस्वप्रत्यक्षमेवकुर्याद्राजेत्याहद्वाभ्यां असाधुरिति ॥ ८ ॥ ९ ॥ अत्यंतंविश्वासाविश्वासावपिविरुद्धावित्याहत्रि

धर्मात्मापंचमश्चापिमित्रंनैकस्यनद्वयोः ॥ यतोधर्मस्ततोवास्याद्धर्मस्थोवाततोभवेत् ॥ ४ ॥ यस्तस्यार्थोनरोचेतनतंतस्यप्रकाशयेत् ॥ धर्माधर्मेणराजानश्च रंतिविजिगीषवः ॥५॥ चतुर्णांमध्यमौश्रेष्ठौनित्यंशंक्यौतथापरौ ॥ सर्वेनित्यंशंकितव्याःप्रत्यक्षंकार्यमात्मनः ॥६॥ नहिराज्ञाप्रमादोवैकर्तव्योमित्ररक्षणे॥ प्रमादिनंहिराजानंलोकाःपरिभवंत्युत ॥ ७॥ असाधुःसाधुतामेतिसाधुर्भवतिदारुणः ॥ अरिश्चमित्रंभवतिमित्रंचापिप्रदुष्यति ॥ ८॥ अनित्यचित्तःपुरुषस्त स्मिन्कोजातुविश्वसेत् ॥ तस्मात्प्रधानंयत्कार्यंप्रत्यक्षंतत्समाचरेत् ॥ ९ ॥ एकांतेनहिविश्वासःकृत्स्नोधर्मार्थनाशकः ॥ अविश्वासश्चसर्वत्रमृत्युनाचविशिष्य ते ॥ १० ॥ अकालमृत्युर्विश्वासोविश्वसन्हिविपद्यते ॥ यस्मिन्करोतिविश्वासमिच्छतस्तस्यजीवति ॥ ११ ॥ तस्माद्विश्वसितव्यंचशंकितव्यंचकेषुचित् ॥ ए षानीतिगतिस्तातलक्ष्याचैवसनातनी ॥ १२॥ यंमन्येतममाभावादिममर्थागमंस्पृशेत्॥नित्यंतस्माच्छंकितव्यममित्रंतद्विदुर्बुधाः॥ १३॥ यस्यक्षेत्रादप्युदकं क्षेत्रमन्यस्यगच्छति ॥ नतत्रानिच्छतस्तस्यभिद्येरन्सर्वसेतवः ॥ १४ ॥ तथैवात्युदकाद्भीतस्तस्यभेदनमिच्छति ॥ यमेवंलक्षणंविद्यात्तममित्रंविनिर्दिशेत्॥ ॥ १५ ॥ यस्तुवृद्ध्यानतप्येतक्षयेदीनतरोभवेत् ॥ एतदुत्तममित्रस्यनिमित्तमितिचक्षते ॥ १६ ॥ यन्मन्येतममाभावादस्याभावोभवेदिति ॥ तस्मिन्कुर्वीतवि श्वासंयथापितरिवैतथा ॥ १७॥ तंशक्त्यावर्धमानश्चसर्वतःपरिबृंहयेत् ॥ नित्यंक्षताद्वारयतियोधर्मेष्वपिकर्मसु ॥ १८ ॥

भिः एकांतेनेति ॥ १० ॥ ११ ॥ १२॥ अविश्वासस्थानान्याह यमिति मयिमृतेऽयंराजाभविष्यतीतियंमन्येत प्रतिवेशीभ्रातावापुत्रोवास्तुतस्माच्छंकितव्यमेवेत्यर्थः ॥ १३॥ अमित्रस्यलक्षणांतरमाह यस्ये तिद्वाभ्यां यथामहातटाकसेतुसमीपेयस्यक्षेत्रंसचेत्सेतुंरक्षतितर्हिततोर्वाचीनानिक्षेत्राणिसमोदकानिसम्यक्फलंति सचेत्सेतुंभिनत्तितदातिजलप्रवाहात्क्षेत्राणामुपघातोभवति एवंमहतिशत्रौसीमांतपालःसम्य क्सीमांपालयतितदापरराष्ट्रादुत्तमपण्यागमेनस्वराष्ट्रंसुखभाकूभवति सचेत्सीमांभिनत्तितदास्वंराज्यंविपक्षप्रवेशान्नश्यति तत्रयस्मात्सीमांतपालाद्भयंसंभावितंसशत्रुरितिज्ञेयं यदधीनौशत्रुप्रकोपाप्रकोपौसों तपालोप्यविश्वसनीयइत्यर्थः अक्षरार्थः स्पष्टः ॥ १४॥ १५॥ मित्रलक्षणमाह यस्त्विति वृद्ध्यानतृप्येतएतदुक्तमितिचपाठांतरे इदमेवामित्रलक्षणं अदीनेतिचच्छेदः ॥ १६॥ यत्मित्रंकर्तृ ॥ १७॥ १८॥

Digitized by Google